

21/06/2007

המילה שיקום ומה שמאחוריה / אורן בליצבלאו

** השורות הבאות מוקדשות לכ- 600 נכי צה"ל החדשים ממלחמת לבנון השנייה במלאות שנה לפציעתם ותחילתה של מלחמתם האישית והארוכה ביותר, המלחמה על השיקום בחייהם החדשים.

על המילה שיקום שמעתי הסברים גדולים ומלומדים, אולם, כגודל ההסברים כך הייתה גם ההתעלמות מהעיסוק בהבנת שורש המילה עצמה.

באנגלית המילה שיקום נכתבת כך: rehabilitation
מתוך כך, ניתן להסיק כי המילה נחלקת לשתיים
re - פירושו להחזיר
habilitation - פירושה יכולות, ומקורה במילה האנגלית ability,

כלומר, בתרגום חופשי מאנגלית ניתן להסיק כי המילה עצמה ופירושה נסובים סביב "החזרת היכולות" אולם, במדינתנו אנו, עברית מדברים ולא אנגלית:
ועל כן החלטתי לבחון את הרכב המילה שיקום. דרך בחינה זאת מצאתי כי גם בעברית המילה שיקום ניתנת לחלוקה

חלקה הראשון הינו - שי
חלקה השני הינו - קום

שי כידוע הינה מילה נרדפת למילה מתנה
קום פירושו לקום
כלומר, שיקום פירושו סוג של מתנה וסוג של קימה

השיקום התחיל עבורי לאחר התקופה הראשונית של הפציעה, שלהי תקופת הגלדת הצלקות. אתה מתחיל את השיקום, תוך שאתה מקבל סוג של "מתנה (אתה בחיים)" ונדרש לקום ולעמוד על הרגליים.
אני מניח ומאמין כאחד, כי היום, שנה לאחר פציעתכם, אתם נמצאים בשלב די דומה והוא תחילתו של תהליך שיקום ארוך ומייגע.

אולם, עברית זה דבר אחד והמציאות זה דבר שני.

לא כל דבר הוא מתנה בחיים. העובדה כי נשארתי בחיים לא בהכרח מעידה על סוג של הנאה. נהפוכו, ישנם דברים שאני מצר עד מאד על שהכרתי אותם.
אך ישנם גם דברים ששמחתי על ההזדמנות להכירם. הכרתי המון אנשים חדשים, חלקם הפכו אף לחברים, וזאת מתנה גדולה מאד. יחד עם זאת, הייתי נותן המון, לו כורח הנסיבות שגרם לי להכירם היה שונה.
זה סוג של שי, שלילי בנסיבות אך חיובי בקצה.

באשר לעמידה על הרגליים, אני נעמדתי פעם ראשונה על הרגליים ביום ראשון (23/01/05)
חמישה ימים לאחר שנפצעתי באורח אנוש. זאת לא הייתה חוויה שאני מבקש לזכור.
יחד עם זאת, על אף הזיכרונות המרים מאותו רגע, שם בעצם החל השיקום.

לא הכל שחור ולבן, אפילו אם אתה בקושי רואה
השי היחיד שיש לי בחיים זה

אתם יודעים מה? אני אפילו לא מסוגל לסיים את השורה מעל, משום שאינני יודע מהו השי בחיים בעלטה

דבר אחד ברור ומובן, אין שחור ולבן, הרוב אפור, אין איזה "קובץ" שמורידים ויודעים איך להתמודד עם המילה הזאת והחיים הללו חיים חדשים הנסובים סביב השיקום.

כנראה שגדולים ממני הבינו עוד לפני שנדרש לעמוד ולקום כאשר מדובר בשיקום.

ייתכן, כי אותם אנשים אף הבינו עוד לפני, כי טרם השיקום אתה במקום כל כך נמוך שממנו אפשר רק להתרומם ולעמוד על הרגליים.

החזרת היכולות והשי שבשיקום

גם כתיבה היא סוג של שיקום, עליכם לזכור כי לא כל הצלחה חייבת להיבחן בארועים פיזיים בכתיבה ניתן למצוא סוג של שיקום, נפשי ומחשבתי כשם שפירקתי את המילה, כך גם ניתן לפרק את המציאות, על ידי כתיבה, אלו לא חיים קלים אבל יש בהם שי משום שהם חיים בשל עצמם.

וכבר אמרתי בעבר כאשר ציטטתי אישיות ציבורית מוכרת :

"החיים חשובים יותר מאיכות החיים"

השיקום הוא בדיוק ההפך למשפט זה, הוא לא עוסק בשעות הקשות בין החיים למוות בבית החולים השיקום, לעניות דעתי, הינו מכלול הארועים המעצבים את היום שאחרי.

השיקום הוא למעשה המלחמה האישית של כל נכה ונכה, מלחמה על החזרת איכות החיים שלו למקום שבו הוא מרגיש נוח, עם חייו החדשים לצד תהליך השיקום אותו עובר כל פצוע.

תחילתו של נייר זה החלה בתאור ופירוק המילה rehabilitation, מילה העוסקת בתאור החזרת היכולות כתבתי טרם פציעתי.

ברם, חשובה עוד הרבה יותר העובדה כי אני כותב היום **זאת העדות הברורה כיצד ניתן להחזיר יכולות למקום שהם היו טרם הפציעה, אך זה לא רק החזרת יכולת זה גם שי זהו השי שבשיקום.**

כך הוא השיקום, מלא ארועים קטנים, אינסופיים כל אחד מהם הוא עולם ומלואו כל אחד מהארועים הללו לובש גוון אחר אילו היה מתרחש בעיתוי אחר.

ארוע שהעלה חיוך בעבר מעלה דמעה היום,

יחד עם זאת, במצבים קשים בעת השיקום, פתאום גם ההפך הוא הנכון ככה זה בחיים, אין שחור ולבן.

הרוב אפור, כמו גם השיקום, אתה קובע את הניגודיות של הצבעים

אתה, ואף לא אחר קובע כיצד יראה השיקום שלך

גם אם אני לא ממש ראיתי את השיקום

הוא שלי, בריחות, בכאבים, בשמחות, ובעצבויות

בכתיבה, עם רעיתך, משפחתך, חבריך,

אבל מעל הכל,

עם עצמך.

על אף שאיבדתי את מאור עיניי בפעילות מבצעית, ניסיתי בשורות אלו לשפוך קצת אור על חייכם החדשים

ממתינה לכם מטלה לא פשוטה פה מעבר לפינה

המטלה הזאת חונה תחת הכותרת שיקום

היא שלכם והיא פרטית, אין בה נכון לא נכון

אך דבר אחד יש בה

והוא רק שלכם

יש בה שי

והוא, חייכם שלכם.